Lääkeluotto on vakinaistettava

Hallitusohjelmakirjaus: Helpotetaan suurista lääkemenoista kärsivien henkilöiden alkuvuodelle kasautuvaa taloudellista kuormitusta ja turvataan heidän hoitonsa jatkuvuus. Tämän toteuttamiseksi vakinaistetaan Kelan lääkeluotto, joka mahdollistaa lääkkeiden vuosiomavastuun maksamisen joustavasti pienemmissä erissä. Lääkeluottoa kehitetään ja laajennetaan niin, että se turvaa hoidon jatkuvuuden kaikille siitä hyötyville.

Tausta: Suomessa korvattuja lääkkeitä ostettiin yhteensä 2,74 miljardilla eurolla, ja Kela maksoi lääkekorvauksia 1,98 miljardia euroa. Korvauksia maksettiin noin 3 miljoonalle henkilölle, ja lääkemaksukaton vuosiomavastuun ylitti 298 000 henkilöä. Maksukaton ylittäneitä on noin 17 000 enemmän kuin vuonna 2024. Lääkkeiden vuosiomavastuu eli lääkekatto on 636,12 euroa. Tämä on monille pienituloisille liian korkea. Vaikka katto pyrkii suojaamaan vuositasolla korkeilta kustannuksilta, ovat alkuvuoden suuret kertamaksut ylivoimaisia niille, joilla ei ole taloudellista puskuria selvitä suurista kertamenoista.

Kelan kolmivuotinen lääkeluottokokeilu käynnistyi lokakuussa 2025. Sen tavoitteena on tarjota pienituloisille henkilöille luottoa lääkkeiden vuosiomavastuun maksamiseen.

Perusteluosa: Potilasjärjestöjen tekemän tutkimuksen mukaan pitkäaikaissairaista 36 % on siirtänyt lääkkeiden hankkimista, 15 % on jättänyt lääkärin suositteleman lääkkeen hankkimatta ja 22 % on jättänyt ostamatta muita välttämättömiä hankintoja lääkkeiden hinnan vuoksi. Monet joutuvat pyytämään rahaa läheisiltään (23 %) tai ottamaan lainaa (7 %).

Suuret alkuvuoden lääkemenot voivat johtaa lääkkeiden hankinnan lykkäämistä, mikä heikentää hoidon jatkuvuutta. Oikein toteutetulla lääkehoidolla voidaan ehkäistä sairauden pahenemista sekä vähentää kalliimpien palveluiden tarvetta.

Lääkeluotto on toimiva ratkaisu alkuvuodelle kasautuvaan lääkemaksurasitukseen. Se ei tosin korjaa sitä, että lääkekatto voi olla pienituloiselle tasoltaan liian korkea.

Vaikutusarvio: Lääkeluotto mahdollistaa välttämättömien lääkkeiden hankkimisen ajoissa. Tämä parantaa hoidon jatkuvuutta ja ehkäisee sairauksien pahenemista, mikä puolestaan vähentää kalliimpien palvelujen tarvetta kuten päivystyskäyntejä, sairaalahoitoja ja erikoissairaanhoitoa.

Kustannukset: Lääkeluotto on yhteiskunnalle edullinen. Lääkeluotto aiheuttaa yhteiskunnalle hallinnollisia kuluja, mahdollisia luottotappioita ja rahoituskustannuksia (luotto on korotonta).

Lisätietoja: edunvalvontapäällikkö Anne Perälahti, anne.peralahti@soste.fi, 050 411 1734

- **Kelan lääkeluottokokeilu:** Lääkeluotto | Henkilöasiakkaat | Kela
- **Kelan maksamat lääkkeiden korvaukset:**
  Lääkekorvaukset kasvoivat 124 miljoonaa euroa vuonna 2024 – kasvu kiihtyi taas maltillisempien vuosien jälkeen | Kelan tietotarjotin